UUTISET

Venäjän päätökset kauppapolitiikassa ovat usein poliittisia. **TUTKIMUSJOHTAJA PERTTU PYYKKÖNEN, PELLERVON TALOUSTUTKIMUS PTT**

Lihatalojen kannattavuus heikko

Kiristynyt markkinatilanne listattiin molemmissa tilinpäätöksissä heikentyneen kotimaan tuloksen syyksi.

Atria ja HK Scan julkistivat tilinpäätöksensä tällä viikolla. Atrian tulosta ulkomailla rasittivat erityisesti Venäjän alaskirjaukset, HK Scania hidastavat Tanska ja Ruotsi.

Tilinpäätöslukuja pidetään kuitenkin odotettuina.

”Tässä taloustilanteessa paremman tuloksen tekeminen on erittäin hankalaa”, Pellervon taloustutkimus PTT:n tutkimusjohtaja **Perttu Pyykkönen** arvioi.

Kulutus suuntautuu tällä hetkellä Pyykkösen mukaan perustuotteisiin, mikä rasittaa tulosta.

”Kuluttajat siirtyvät edullisempiin tuotteisiin, joissa katteet ovat pienemmät.”

Myös Evli Pankin analyytikko **Joonas Häyhä** pitää tuloksia odotettuina. ”HK Scanilta odotettiin vähän enemmän, Atria osui hyvin ennusteisiin.”

”Molemmat ovat kuitenkin voitollisia”, muistuttaa Pyykkönen.

Atria voittaja kotimaassa

Kotimaan markkinoilla Atria on selvä voittaja HK Scaniin verrattuna. Liikevoitto ilman kertaeriä oli Atrialla 31,8 miljoonaa euroa HK Scanin 6,4 miljoonaa vastaan. Atrian kotimaan liikevaihto kasvoi 886,8 miljoonaan euroon ja oli yli 80 miljoonaa enemmän kuin HK Scanin.

”Atriallahan on ollut aika järeä imagokampanja, ehkä voi kysyä onko vahvalla imagomarkkinoinnilla positiivinen vaikutus kuluttajien luottamukseen tässä markkinatilanteessa”, Pyykkönen pohtii.

Häyhä arvioi Atrian imagon olevan vahvempi. ”Atria on kasvattanut markkinaosuutta vuoden 2013 aikana. Kuluttajat kokevat heidän brändinsä ehkä vähän houkuttelevampana.”

Ulkomailta voittoa sekä tappioita

HK Scanin liiketoiminnot Puolassa ja Baltiassa kannattavat hyvin, ongelmia tuottaa Tanska. Ruotsikin on voitollinen, mutta liikevoittoprosentiltaan heikko.

Atrialla Baltia pysyi niukasti voitollisena, mutta Venäjä tuotti tänäkin vuonna yli 20 miljoonaa euroa tappiota. Parempaa kuitenkin odotetaan.

”Atrian viimeisen neljänneksen tulos ilman kertaeriä on 0,1 miljoonaa euroa positiivinen Venäjällä. 2014 pitäisi olla parempi kuin 2013, koska tappiollista alkutuotantoa siellä ei enää ole”, Häyhä ennakoi.

Myös Pyykkönen odottaa Atrialta parannusta idässä. ”Atrialle Venäjä on pitkään ollut ongelma, jossa on nyt tehty kertaluontoisia puhdistuksia. Töitä on tehty ja tehdään jatkossakin tilanteen parantamiseksi.”

Tuontikielto lisää jännitettä

Tämän vuoden tilannetta horjuttaa Venäjän asettama tuontikielto sianlihalle.

”Kielto vaikuttaa koko EU:n alueella, koska sisämarkkinoille jää paljon lihaa, varsinkin jos kielto pitkittyy”, Pyykkönen selventää.

”Tottakai Venäjä on ollut myös iso vientikohde suomalaisille. Koskaanhan ei tiedetä kuinka kauan kielto pätee. Venäjän päätökset kauppapolitiikassa ovat usein poliittisia”, kommentoi Pyykkönen.

Kiellon taloudellisia vaikutuksia ei vielä tiedetä.

”Kiellon vaikutusta konsernitason lukuihin on vaikea arvioida tässä vaiheessa”, Häyhä summaa.

JUKKA LEHTINEN

Venäjän alaskirjaukset söivät Atrian tulosta

Atria-konsernin liikevaihto kasvoi 1 411 miljoonaan euroon viime vuonna. Kauppa kävi hyvin etenkin kotimaassa, missä myynti lisääntyi liki kymmeneksen.

Tulos ennen veroja jäi kuitenkin vähän yli kolmannekseen vuodentakaisesta eli vajaaseen seitsemään miljoonaan euroon.

Tuloksentekoa painoivat Venäjän tytäryhtiön alaskirjaukset. Atria luopui sianlihan alkutuotannosta ja päätti lopettaa teollisen tuotannon Moskovassa, joista aiheutui 25 miljoonan euron kulukirjaukset.

”Toki meillä on vielä paljon parannettavaa ja markkinatilanteetkin vaihtelevat, mutta perustekemisessä ja rakenteellisissa asioissa on päästy eteenpäin”, toimitusjohtaja **Juha Gröhn** arvioi torstaina.

”Kiristyneestä markkinatilanteesta ja viennin ongelmista huolimatta olemme kohtuullisen tyytyväisiä varsinkin vuoden viimeiseen neljännekseen.”

Atrian tulos tammi–joulukuu

MT	2012	2013
Liikevaihto, milj. e	1 343,6	**1 411,0**
Liikevoitto, milj. e	30,2	**19,7**
Liikevoitto ilman kertaeriä, milj. e	30,7	**37,0**
Voitto ennen veroja, milj. e	18,9	**6,9**
Omavaraisuusaste, %	41,5	**42,2**

Ankkurointi kotimaiseen

Atria Suomen liikevaihto kasvoi kaikissa myyntikanavissa, erityisesti vähittäiskaupassa. Yhtiö arvioi, että sen osuus lihamarkkinoista olisi kasvanut 27 prosenttiin.

Liikevoitto painui 33 miljoonaan euroon. Tulosta verottivat loppuvuonna kiristynyt markkinakisa, edellisvuotta kalliimpi liharaaka-aine ja alhaiset vientihinnat.

Vaikka etenkin sikatilojen määrä on vähentynyt selkeästi, yhtiölle on Gröhnin mukaan riittänyt lihaa. ”Tulemme jatkossakin olemaan aktiivisia hankinnassa, jotta meillä on mitä myydä.”

Atria on käynnistänyt historian laajimman mainoskampanjan, jonka pääroolissa ovat suomalaiset lihantuottajat. Se pyrkii vahvistamaan yhtiön kuvaa puhtaasti kotimaisena lihatalona.

”Lihan alkuperä kiinnostaa yhä enemmän, ja haluamme ankkuroitua selkeästi kotimaiseen lihaan”, Gröhn sanoo.

Tuottavuus kohentunut

Venäjällä teollisen toiminnan tulos parani, mutta alkutuotannon heikko kannattavuus painoi tuloksen ilman kertaluonteisiakin eriä useita miljoonia tappiolliseksi.

Nyt oma sikala on tyhjillään ja loputkin Moskovan teollisesta tuotannosta on tarkoitus keskittää Pietariin tänä vuonna. Säästöjä arvioidaan kertyvän kuusi miljoonaa euroa vuodessa.

”Perusosaamisen ja tekemisen taso alkaa olla tuottavuudessa jo atrialaista standardia”, Gröhn arvioi.

Skandinavia petrasi

Atria Skandinavia eli Ruotsin ja Tanskan tytäryhtiö ylsi loppuvuonna historiansa parhaaseen tuloskehitykseen. Koko vuonna liikevoittoa kertyi 12 miljoonaa euroa, mikä on puolet enemmän kuin vuotta aiemmin. Liikevaihto kasvoi 395 miljoonaan euroon.

Tulosta paransivat alkuvuoden markkinointipanostukset ja aiempaa vakaampina pysyneet liharaaka-aineen hinnat.

Myös Atria Baltia pystyi nostamaan tuloksensa niukasti voitolle.

TIINA TAIPALE

KARI SALONEN

Atrian toimitusjohtaja Juha Gröhnin mukaan yhtiö haluaa laajalla mainoskampanjalla profiloitua nimenomaan kotimaisen lihan käyttäjänä Suomessa.

JAANA KANKAANPÄÄ

HK Scanin toimitusjohtaja Hannu Kottonen ennakoi saneerausten jatkuvan Ruotsissa.

HK Scan jatkaa tuotannon tehostamista

HK Scanin tulos oli yhtiön syyskuun lopussa antaman tulosvaroituksen mukaisesti heikompi kuin edellisvuonna.

”Raaka-aineen hinnasta johtuen tuontipaine on korkea. Lisäksi kauppojen omat tuotemerkit tekevät myyntihintakilpailusta kovaa”, HK Scanin toimitusjohtaja **Hannu Kottonen** summasi markkinatilannetta keskiviikkona Helsingissä.

Paikallisen lihan ostaminen on liian kallista, varsinkin Ruotsissa. Eteläisen ja pohjoisen pallonpuoliskon hyvät sadot ovat pienentäneet voimakkaasti rehuraaka-aineiden hintaindeksejä viime vuonna. Tämän yritys uskoo heijastuvan myös lihan hankintahintaan.

Vientiä vaikeuttaa Venäjän päätös sulkea rajat EU:sta tulevalta sianlihalta. ”Venäjän WTO:ta testaava linja hankaloittaa koko EU:n vientiä, mihin yksittäinen yritys ei voi vaikuttaa”, Kottonen sanoo.

Lisäksi toimitusjohtaja arvosteli EU:n toimia viime vuoden lihaskandaaleissa. ”Huijausta ei voida poistaa merkkejä lisäämällä. EU on vain lisännyt lihatalojen kustannuksia.”

Sopeutustoimia edessä

HK Scan tavoittelee parempaa tuloskuntoa uudella kehittämisohjelmalla. Edellinen saatiin päätökseen viime vuonna ja sen vaikutukset näkyvät kokonaisuudessaan vasta kuluvan vuoden tuloksessa.

”Palkkainflaatio syö tehtyjä tehostamistoimia. Tuotannon rakennejärjestelyjä jatketaan tänä vuonna”, HK Scanin talousjohtaja **Tuomo Valkonen** kertoo.

HK Scan työllisti vuoden lopussa liki 7 400 työntekijää.

”Rahavirta ja tase ovat vahvoja, mutta yrityksen kannattavuus on paljon alle tavoitteen. Liha kulkee käsien kautta”, Kottonen myöntää.

Markkina-alueissa eroa

Kottosen mukaan markkina-alueena Suomi alisuoriutui. Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 6,4 miljoonaa euroa ja se laski edellisvuoteen verrattuna 12 miljoonaa euroa.

Ruotsin liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 10,4 miljoonaa euroa. Parannusta tuli reilusti edellisvuoden 1,5 miljoonaan euroon verrattuna.

Kovaa tulosta tehdään Puolassa ja Baltiassa. HK Scanin puoliksi omistaman lihayhtiö Sokolówin liikevoitto Puolassa oli 18,8 miljoonaa euroa. Baltiassa liikevoittoa kertyi 8,4 miljoonaa euroa.

Tanskan liiketoiminta teki tappiota ilman kertaeriä 1,5 miljoonaa euroa. ”Tanskassa tarvitaan lisätoimia. Liiketoiminta ei ole kannattavaa”, Kottonen täsmentää.

Pohjoismaisuus esille

HK Scan on yritysidentiteetin uudistamisen myötä vahvasti pohjoismainen. Tätä pyritään hyödyntämään etenkin viennissä, jossa pohjoismaalaiselle puhtaudelle annetaan suurta arvoa.

”Olemme yritysidentiteetiltämme voimakkaasti useammassa maassa toimiva lihatalo. HK Scan ei yrityksenä voi kertoa onko suomalainen liha parempaa kuin ruotsalainen. Kotimaisuus tulee tuotemerkkien kautta”, Kottonen linjaa.

Tästä vuodesta yritys odottaa hieman valoisampaa.

JUKKA LEHTINEN

HK Scan tulos tammi–joulukuu

MT	2012	2013
Liikevaihto, milj. e	2 503,1	**2 478,6**
Liikevoitto, milj. e	43,1	**30,5**
Liikevoitto ilman kertaeriä, milj. e	36,7	**30,0**
Voitto ennen veroja, milj. e	14,3	**9,7**
Omavaraisuusaste, %	33,1	**35,4**

Venäjän tuontikielto näkyy jo markkinoilla

Venäjän asettama sianlihan tuontikielto näkyy jo markkinoilla, Atrian toimitusjohtaja **Juha Gröhn** kertoo.

Venäjä kielsi sianlihan tuonnin EU:sta helmikuun alussa, kun Liettuasta oli löytynyt villisiasta afrikkalaista sikaruttoa.

EU:sta viedään sianlihaa Venäjälle keskimäärin 600 rekallista viikoittain, ja viennin arvo nousee yli 700 miljoonaan euroon vuodessa.

Koska vienti Venäjälle on pysähtynyt täysin, lihalle haetaan nyt uusia markkinoita. Tuonti Suomeen on Gröhnin mukaan lisääntynyt tällä ja edellisellä viikolla.

”Määrällisesti ei tarvita isoakaan tuonnin kasvua, kun se polkee heti hintoja kotimaassa.”

Atria itse vie sianlihaa itänaapuriin kolme miljoonaa kiloa vuodessa. Kielto vaikuttaa lisäksi sen Venäjän tytäryhtiöön, joka jo nyt on kärsinyt lihapulasta. Raaka-aine on kallistunut tuntuvasti, sillä sianlihan kauppa on kielletty myös Venäjän eri alueiden välillä.

EU neuvottelee kiellon purkamisesta Venäjän kanssa, mutta pikaista ratkaisua asiaan ei odoteta.

Gröhn ei halua ennakoida kiellon vaikutuksia sianlihan tuottajahintaan Suomessa.

”Lyhyellä tähtäimellä hinnat tuskin ainakaan nousevat, mutta on erittäin vaikea arvioida hintatilannetta parinkaan kuukauden päästä.”

TIINA TAIPALE

Voit kommentoida juttua Maaseudun Tulevaisuuden verkkolehdessä osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*

Raisio-konserni löysi uuden vaihteen

Raisio-konserni on saanut uutta puhtia purjeisiin ja teki viime vuonna ennätyksellisen, lähes 40 miljoonan euron liiketuloksen, toimitusjohtaja **Matti Rihko** iloitsi esitellessään viime vuoden tilinpäätöstietoja torstaina Helsingissä.

Liiketulos parani edellisvuodesta lähes 14 prosenttia. Rihko pitää liiketuloksen vahvistumista haastavassa taloustilanteessa hyvänä suorituksena yritykseltä ja organisaatiolta.

Liiketulos parani, vaikka konsernin liikevaihto supistui liki viisi prosenttia 557 miljoonaan euroon.

Hallitus ehdottaa osingoksi 13 senttiä osakkeelta. Osinko nousee 8. vuotta peräkkäin.

Markkinoilla Raision aamun tiedote otettiin myönteisesti vastaan. Osakekurssi vahvistui puoleen päivään mennessä yli 1,5 prosenttia ja lähenteli viittä euroa. Vuodessa osakkeen arvo on noussut yli 50 prosenttia.

Rihkon mukaan konsernin tase säilyi vahvana 71,8 miljoonan kassavirralla. Muutaman vuoden aikana yhtiö on tehnyt velattomin kauppahinnoin laskienkin yli 200 miljoonan euron yrityskaupat, mutta konserni on pysynyt nettovelattomana.

Samaa kasvulinjaa aiotaan jatkaa, Rihko toteaa.

Raision tulos tammi–joulukuu

MT	2012	2013
Liikevaihto, milj. euroa	584,1	**557,6**
Liiketulos, milj. euroa	34,6	**39,3**
% liikevaihdosta	5,9	**7,1**
Omavaraisuusaste, %	64,1	**68,2**
Osinko/osake, euroa	0,12	**0,13***

* Hallituksen esitys

Vajaa vuosi sitten perustettu Raision ja Intellectual Venturesin yhteisyrityksen Benemilkin toiminta on saatu odotetusti jaloilleen. Useita patenttihakemuksia on jätetty ja lisää on tulossa, Rihko linjaa. Mahdollisten uusien lisenssikumppaneiden kanssa neuvotellaan.

Benemilkistä näyttää muodostuvan holding-yhtiö, joka huolehtii patenteista ja tarvittavasta teknologiasta. Viime vuoden lopulla yhtiö jätti patenttihakemuksen lohenrehuun liittyvästä keksinnöstä.

Vaikka kansantalouden mittarit eivät kovin hyviltä näytä, Raisio uskoo pystyvänsä parantamaan liiketulostaan tänä vuonna. Nousun arvioidaan painottuvan syksyyn, jolloin käynnissä olevat tehostamistoimet on toteutettu.

Kummatkin Raision päätoimialat paransivat tulostaan.

Brändit-ryhmän liiketulos ilman kertaeriä nousi pari prosenttiyksikköä 13,6 prosenttiin liikevaihdosta.

Raisioagrokin ylsi plussalle. Liikevoittoa kertyi runsaat kolme prosenttiyksikköä liikevaihdosta, kun edellisvuonna jäätiin 300 000 euroa miinukselle.

VEIKKO NIITTYMAA